

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

Capvt XIV. De Concilio Diospolitano & aliis habitis in causa Pelagii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

cialem de prædestinatione quæstionem attingere noluit ob eas quas inferius pandemus illius consilii rationes.

CAPVT XIV.

De Concilio Diospolitano & alijs habitis in causa Pelagii.

I. CVM autem iuxta legum & canonum ordinem nemo de crimine impeti possit nisi aliquis accusationem suscipiat, hinc factum ut in conventu Hierosolymitano quæ fuerat derelicta cognitio adversus Pelagium, renuente Orosio accusatorem se gerere, statim restaurata fuerit in synodo Diospolitana. Hæc à quatuordecim Episcopis Palæstinis anno cccc xv. in urbe Diospoli acta; cui præerant Eulogius Metropolita Cæsareensis & Ioannes Hierosolymitanus, qui Pelagii personæ favebat. Eros quippe Arelatensis & Lazarus Aquensis Episcopi Gallicani Palæstinam advecti, capitulis aliquot ex Pelagii libris collectis, eum libello dato reum detulerunt apud synodum illam: quò cum se ad accusationem prosequendam conferrent, alter eorum morbo implicitus, ut neque socius illius, qui curam ægri gerebat, adesse potuerunt, ut docet

vetus auctor apud Photium codice LIV, Quare iudicium factum est reo tantum presentē, absentibus ex iusta causa & non tergiversantibus accusatoribus, quod non oportuit factum, sed differenda cognitio ex iuris ordine. Veruntamen cum ex libelli editione de crimine objecto constaret, & Pelagius evocatus capitula sibi objecta damnaret anathemate, visum iudicibus catholicum pronuntiandum qui catholicam fidem profiteretur & dogma hæreticum abnegaret. Subreptum tamen illis fuit ab homine doloso & veteratore, qui verborum ambiguis strophis virus suum tegens, Episcoporum sententiam à capite suo avertit, quod non accidisset si accusatoribus presentibus iudicium ex more actum fuisset, qui dissimulatorem urgentes, quas necēbat cavillationes solvissent. Iudicio ergo ex una parte facto, denuo poterat eadem causa disceptari, nec sententia eo modo lata poterat in rei iudicatæ vim transire; præsertim cum statim de Pelagii dolis, qui subinde detecti sunt, viri pii & eruditi conquesti fuerint. Hinc est quòd Augustinus observat ut rem magni momenti, accusatores ad diem synodi occurrere non potuisse, & illis absentibus, licet perlecto libello, Pelagium absolutum. *Per idem tempus in oriente, in*

*Aug. lib. 2.
retract. c.
47.*

Syria, Palestina Pelagius à quibusdam catholicis fratribus ad episcopalia gesta perductus, eisque absentibus qui de illo libellum dederant, quoniam ad diem synodi non potuerunt occurrere, ab Episcopis quatuordecim auditus est; ubi eum dogmata ipsa damnantem quæ inimica gratiæ Dei adversus eum de libello legebantur, catholicum pronuntiaverunt. Idem auctor iisdem Episcopis libro primo contra Iulianum cap. v. Pelagium ut homines, nullo ex altera parte urgente adversario, putantes catholicum, tamquam catholicum pronuntiaverunt. Quare cum synodus ista Pelagii artibus delusa fuerit, miserabilem synodum Hieronymus eam appellavit; præcipuè cum post iudicium istud Diospolitianum Pelagij fautores in Hieronymum, qui sui tuendi causa ad turrem munitam se recepit, & in ejus monasteria cædibus & incendiis crudelissimè grassati sint, teste Augustino in libro de gestis Pelagianorum.

II. In his itaque angustiis, hinc Pelagii à synodo absoluti, inde erroris redivivi, quem nec à se ejuratum Pelagius jactabat, inducta nova gratiæ Dei interpretatione, Eros & Lazarus accusatores instaurandum esse iudicium arbitrati sunt. Porro cum juxta canones Antiochenos major synodus minorem discutere debeat,

Hieron. epist.
79.

certum est Pelagii causam vel apud orientis universi Exarchum, Antiochenum Episcopum, agendam fuisse, vel sanè apud Romanum Pontificem, cum causa communis esset & universalem Ecclesiam contingeret. Hoc ergo consilium ceperunt, Hieronymo sine dubio auctore, ut per Orosium Presbyterum in Africam redeuntem Episcopos Africanos literis monerent de iis quæ Diospoli gesta erant & de gravi illo discrimine in quo vera fides versabatur ob Pelagii absolutionem præproperè & præposterè factam. Non se contulere Carthaginem, tum quia eorum præsentia necessaria non erat, cum rei absentes essent, tum quia ex ægritudine nondum erant restituti. Quò alludit Zosimus cum illis exprobrat iratus quòd otiosi & delicati in lectulis suis resedissent, ut patebit ex loco inferiùs proferendo. Adeundorum Africanorum hic color fuit quòd de hac causa ante quinquennium adversùs Cælestium ea decrevissent quæ absolutione Pelagii subverti videbantur. Veritatis ergo Christianæ tuendæ sui que decreti propugnandi causa in hæresim istam Carthagine synodus provinciæ proconsularis coacta sub Aurelio anno ccccxvi. inquisivit, & statim ejus exemplo synodus quoque Numidiæ Milevi habita, cui interfuit

Augustinus. Utraque synodus, discusso negotio, relationem misit ad Innocentium Papam, ut ipse sua auctoritate firmaret quod Episcopi censuissent de dammando Pelagio & Cælestio eorumque hæresi.

III. Sanè synodica epistola Concilii Carthaginensis literarum ab Erote & Lazaro missarum per Orosium meminit & iudicii Diospolitani; cuius tamen acta nondum ad Africam pervenerant. Non tacent damnationis ante quinquennium adversus Cælestium hujus erroris complicem à Carthaginensi Concilio latæ decretum. Moxque subjungunt: *Quo recitato, quamvis judicatio manifesta constaret, quia illo tempore episcopali iudicio excisum hoc tantum vulnus ab Ecclesia videretur, nihilominus tamen id deliberatione communi censuimus, hujusmodi persuasionis auctores, Pelagium & Cælestium, quamvis & ad presbyterium idem Cælestius postea pervenisse dicatur, (in Asia scilicet, ut docet synodica Concilii Milevitani) nisi hæc apertissime anathematizaverint, ipsos anathematizari oportere; ut si ipsorum non potuerit, saltem eorum qui decepti sunt ab eis vel decipi possant, cognita sententia quæ in eos lata est, sanitas procuretur.* Ceterum hic admonendus est lector cognitionem quidem adversus Pe-

lagium & Cælestium ab hac synodo institutam jurisdictione ordinaria, quæ illos eorumque errores damnandos censuit, non autem illa auctoritate privata qua magistri placita philosophorum vel sectariorum expungere solent. Episcopi enim quod censent in synodo, ut iudices controversiæ propositæ constituunt.

IV. Non dissimulanda est quæ in contrarium promi potest objectio, Episcopis Africanis nihil competitivisse juris in Pelagium, nec retractandæ ejus absolutionis quam impetraverat à synodo Diopolitana, in quam Concilium Carthaginense nullam poterat exercere jurisdictionem. Hoc quidem ultimum certum est, cum illa jurisdictione soli Antiochenæ vel apostolicæ sedi competeret. Attamen cum de Cælestio iudicium olim suscepisset Carthaginensis synodus, poterat in correum ejusdem criminis Pelagium, ne contentia causæ divideretur, inquirere & constituere quid agendum videretur, præcipuè cum de fide mota esset quæstio, quæ omnes tangit, & cujus conservandæ sollicitudo omnibus Episcopis imposita est. Sed observandum est temperamentum quod prudenter & necessariò adhibent in dijudicando negotio. Iudicant, sed non pronuntiant. Referunt ad Papam

Innocentium, ut ipse summo jure decerneret. Prorsus eo modo se gesserunt quo solebant Præsides provinciarum agere erga Principem, ad quem graviores & difficiliore causas referebant, sententia sua ad eum cum litis actis transmissa antequam litigatoribus pronuntiaretur, ut Princeps aut decerneret ipse, aut quid decernendum à Præside, rescriberet. Extant tituli de relationibus & consultationibus in corpore juris, & earum usus apud Plinium; quæ duplex illud nomen fortitæ, quia referebatur ad Principem, & ipse consulebatur. Relationum quoque synodiarum orientis & occidentis ad Romanam sedem exempla supersunt; de quibus nos egimus libro primo de concordia sacerdotii & imperii cap. x.

V. Quare expendenda sunt synodi Carthaginensis verba. *Censuimus, inquit, anathematizari oportere.* Definiunt quid agendum videatur, sed non pronuntiant. Id summæ sedi reservant, cujus auctoritas per universam Ecclesiam expansa porrigitur. Quod docent verba sequentia. *Hoc itaque gestum, Domine frater, sanctæ caritati tuæ intimandum duximus, ut statutis nostræ mediocritatis etiam apostolicæ sedis adhibeatur auctoritas pro tuenda salute multorum & quorundam etiam perversitate corrigenda.* Eodem

tendit synodica Concilii Milevitani, quæ
 Episcoporum culpæ imputandum fore ait
 si quæ sunt suggerenda sedi apostolicæ
 pro Ecclesiæ commodo tacuerint. Qua-
 propter de nova hæresi ad Innocentium
 rescribunt, ut ipse pastorem diligen-
 tiam magnis periculis adhibeat. *Quia te
 Dominus gratiæ suæ præcipuo munere in sede
 apostolica collocavit, talemque nostris tempori-
 bus præstitit ut nobis potius ad culpam negli-
 gentiæ valeat si apud tuam venerationem quæ
 pro Ecclesia sunt suggerenda tacuerimus quam
 ea tu possis vel fastidiosè vel negligenter acci-
 pere, magnis periculis infirmorum membrorum
 pastorem diligentiam quæsumus adhibere dig-
 neris. Nova quippe hæresis & nitiùm per-
 niciosa tentat assurgere inimicorum gratiæ Dei
 adversus quam deinde copiosè disputant.*

CAPVT XV.

*Quid egerit Innocentius I. post acceptas
 Afrorum literas.*

I. **H**ORUM Conciliorum mentem
 Innocentius intellexit, qui res-
 cripto suo ad synodum Carthaginensem
 eos Episcopos laudat quòd antiquæ tra-
 ditionis exempla sectantes, ad sedis apo-
 stolicæ iudicium controversiam istam re-
 tulissent.